

Energiayhteisöjen palvelukuvaus

Nurmijärven Sähköverkko Oy

Voimassa 1.1.2023 alkaen

Sisällysluettelo

1.	Johdanto.....	3
2.	Määritelmät	3
3.	Energiayhteisö.....	4
3.1	Energiayhteisön tuottaman energian jakaminen osakkailleen	4
3.2	Energiayhteisön tuotantolaitteiston kytkeminen jakeluverkkoon	6
3.3	Energiayhteisön tyypit	7
3.3.1	Paikallinen energiayhteisö	7
3.3.2	Aktiivisten asiakkaiden ryhmä	7
4.	Energiayhteisösopimuksen osapuolet	8
5.	Osapuolien vastuut ja velvollisuudet	9
5.1	Nurmijärven Sähköverkko Oy	9
5.2	Energiayhteisö.....	9
5.3	Datahub.....	9
6.	Energiayhteisön perustaminen ja muutokset.....	10
6.1	Energiayhteisön perustaminen	10
6.2	Energiayhteisön tietojen muuttaminen tai energiayhteisön toiminnan lopettaminen 10	

1. Johdanto

Tässä dokumentissa esitellään Nurmijärven Sähköverkko Oy:n energia yhteisöjen palvelukuvaus. Palvelukuvaus perustuu Energiateollisuus ry:n laatimaan ohjeeseen: Ohje jakeluverkonhaltijoille energia yhteisöjä koskevista sopimuksista ja menettelyistä (julkaistu 15.9.2022).

Tässä palvelukuvauksessa on otettu huomioon energia yhteisöjä koskevat lainsäädännön vaatimukset toukokuun 2024 tilanteen mukaan. Lainsäädännössä tapahtuvat muutokset ja niitä koskevat viranomaispäätökset voivat vaikuttaa palvelun sisältöön. Seuraamme lainsäädännön kehitystä ja pyrimme päivittämään palvelukuvausta tarpeen mukaan.

2. Määritelmät

Aktiivisten asiakkaiden ryhmä	Energia yhteisö, jossa loppukäyttäjät muodostavat sähkötoimitusten selvitystä varten aktiivisten asiakkaiden ryhmän. Keskeinen ero paikalliseen energia yhteisöön on se, että loppukäyttäjät eivät toimi oikeushenkilön kautta. Aktiivisten asiakkaiden ryhmän tulisi käytännössä järjestää keskinäiset vastuunsa ja velvoitteensa sopimuksin.
Datahub	Datahub on sähkön vähittäismarkkinoiden keskitetty tiedonvaihtojärjestelmä, johon tallennetaan tietoa noin 3,8 miljoonan sähkönkäyttöpaikasta. Datahubia käyttää noin 80 sähkönsiirrosta vastaavaa jakeluverkkoyhtiötä ja 80 sähkönmyyntiyhtiötä. Tieto on järjestelmässä kaikkien siihen oikeutettujen osapuolten saatavilla tietoturvallisesti, tasapuolisesti ja ajantasaisesti. Omien sähkönkäyttöpaikkojesi asiakas- ja kulutustietoja pääset tarkastelemaan datahubin asiakasportaalista. Datahubia hallinnoi Fingrid Datahub Oy, joka on Fingridin tytäryhtiö. Lisätietoja: https://www.fingrid.fi/sahkomarkkinat/datahub/
Energia yhteisö	Paikallinen energia yhteisö tai aktiivisten asiakkaiden ryhmä, jossa niiden jäsenet voivat hyödyntää kiinteistöllä tuotettua sähköenergiaa kulutukseen samalla kiinteistöllä.
Jakeluverkonhaltija	Yhtiö (Nurmijärven Sähköverkko Oy), jolla on hallinnassaan jakeluverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa.
Kuluttaja	Kotitalousasiakas, luonnollinen henkilö (=ihminen), joka hankkii sähköä pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinoa varten.
Sähkön käyttäjä	Sähkönkäyttäjä (käyttäjä) ostaa sähköä myyjältä ja verkkopalvelun jakeluverkonhaltijalta pääasiassa omaan käyttöönsä. Käyttäjänä voi olla myös liittyyjä, joka hankkii sähköä liittymissopimuksensa mukaisen liittämiskohdan kautta muiden käytettäväksi. Usea käyttäjä voi sitoutua myyntisopimukseen yhteisvastuullisesti. (kts. myös kuluttaja).
Käyttöpaikka	Sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikka, joka on liitetty jakeluverkonhaltijan sähköverkkoon ja joka on varustettu jakeluverkonhaltijan mittauslaitteistolla. Käyttöpaikka voi olla esimerkiksi asunto tai rakennus.

Myyntisopimus	Myyjän ja sähkökäyttäjän välinen sopimus, joka koskee käyttäjän tarvitsemaa sähköenergiaa.
Paikallinen energiayhteisö	Energiayhteisö, jossa oikeushenkilö tuottaa, toimittaa, kuluttaa, aggregoi tai varastoi energiaa taikka tarjoaa energiatehokkuuspalveluja, sähköajoneuvojen latauspalveluja tai muita energiapalveluja jäsenilleen tai osakkailleen.
Ostosopimus	Sopimus, jossa pientuotannon ostosta sovitaan pientuottajan ja ostaja välillä
Rinnakkainen tuotantokäyttöpaikka	Sähkökäyttöpaikka, joka on rinnakkainen tiettyyn sähkökulutuskäyttöpaikkaan. Kulutuskäyttöpaikalle ilmoitetaan kohteen kulutus ja rinnakkaiselle käyttöpaikalle kohteen jakeluverkkoon siirtämä sähköenergia.
Virtuaalinen tuotantokäyttöpaikka	Sähkökäyttöpaikalle jakeluverkonhaltijan luoma virtuaalinen tuotantokäyttöpaikka, jossa ei oikeasti sijaitse sähköntuotantolaitteistoa. Tämä on käyttöpaikka, johon kohdistetaan ylijäämätuotanto SMB-jakotavan mukaisesti. Virtuaalisella tuotantokäyttöpaikalla tulee olla verkko- ja ostosopimus. Virtuaalinen tuotantokäyttöpaikka tulee olla luotu ennen yhteisötietojen perustamista

3. Energiayhteisö

Energiayhteisöt ovat eri toimijoiden yhteenliittymiä, jotka hyödyntävät yhdessä energiaresursseja, kuten omaa sähkön tuotantoa. Yhteisön jäsenet jakavat energian tuotannon ja hankinnan hyötyjä keskenään. Samassa kiinteistössä tai sitä vastaavassa kiinteistöryhmässä ja saman sähköliittymän takana asuvat tai toimivat tahot, kuten asunto-osaakeyhtiöiden osakkaat, voivat olla kiinnostuneita yhteisistä energiavalinnoista, kuten tuotannosta tai muista energiaratkaisuista kiinteistöllään.

3.1 Energiayhteisön tuottaman energian jakaminen osakkailleen

Energiayhteisöt voivat tuottaa energiaa osakkailleen, kun energiayhteisöllä on tuotantolaitteisto. Energiayhteisön tuottama sähköenergia voidaan jakaa energiayhteisön jäsenille kahdella tavalla jako-osuuksien mukaan. Energiayhteisö määrittää jako-osuudet yhteisön jäsenille niin, että niiden jako-osuuksien summa on 100 %. Jaettavat osuudet voivat olla myös desimaalilukuja.

Energian jakotapoja ovat **SMA** ja **SMB**:

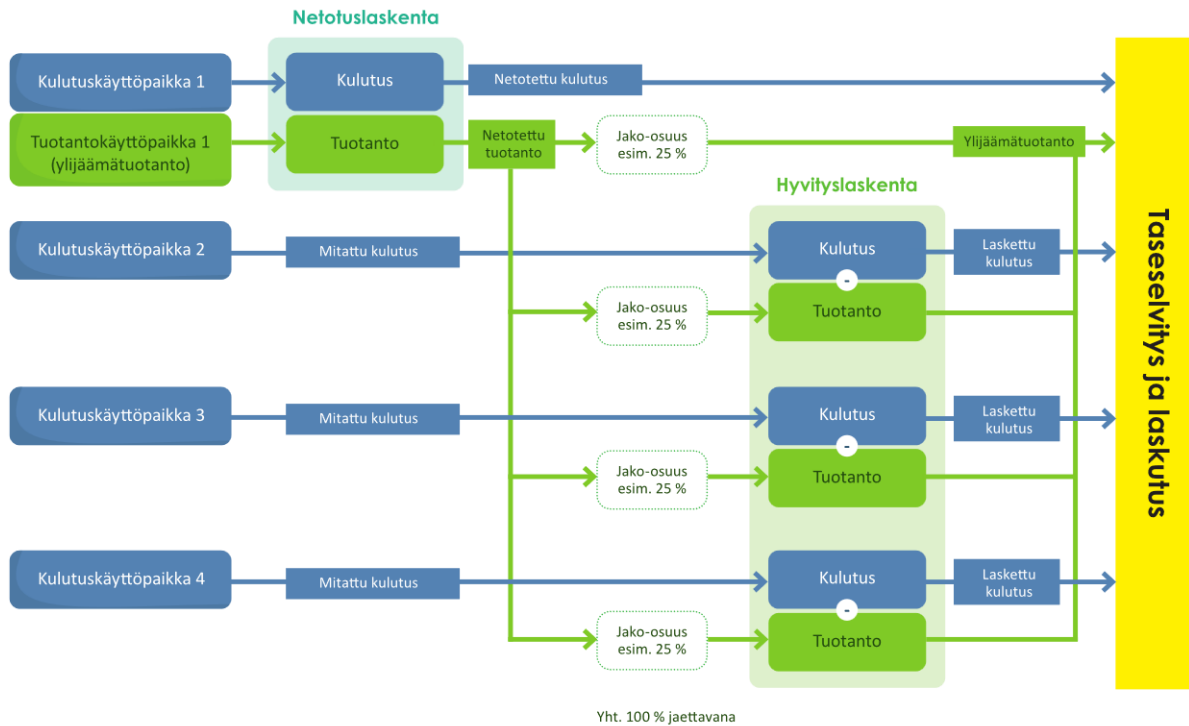
Ylijäämäenergia kirjataan kokonaisuudessaan sille sähkökäyttöpaikalle, jossa tuotanto sijaitsee (SMA):

- Ylijäämäenergia kirjataan kokonaisuudessaan energiayhteisölle määritellylle (yh-delle) tuotantokäyttöpaikalle.
- Mahdollinen kulutuskäyttöpaikan jako-osuuden ja käyttöpaikan kulutuksen erotus (tuotanto-osuus > kulutus) siirtyy ylijäämäenergiaksi.
- Yhteisöön mahdollisesti kuuluvan tuotantokäyttöpaikan, joka ei ole yhteisölle määritetty ylijäämäenergian tuotantopaikka, tuotanto (netotettu tai mitattu) siirretään kokonaisuudessaan osaksi yhteisön jaettavissa olevaa kokonaistuotantoa.

- Esimerkkitaupaus näkyy kuvassa 1.

SMA-jakotapa energiayhteisössä

Ylijäämätuotanto yhdelle tuotantokäyttöpaikalle

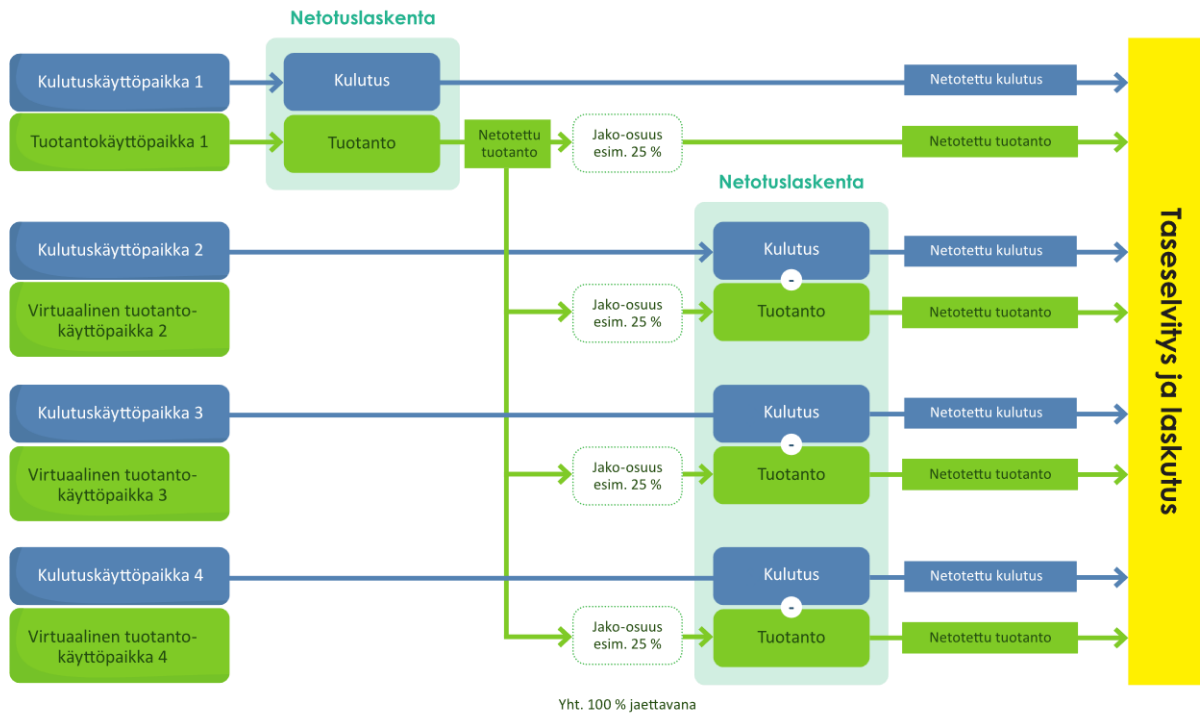
Kuva 1: SMA-jakotapa energiayhteisössä (esimerkkitaupaus)

Ylijäämä sähkö kirjataan kullekin Energiayhteisöön kuuluvalla sähkökäyttöpaikalla jako-osuuksien mukaisesti (SMB):

- Yhteisön kokonaistuotanto jaetaan kaikille energiayhteisöön kuuluville kulutuskäyttöpaikoille näiden prosentuaalisten jako-osuuksien mukaisesti
- Kulutuskäyttöpaikan (mitatun tai netotetun) kulutuksen ylittävä osuus lasketaan ko. kulutuskäyttöpaikan rinnakkaiselle tuotantokäyttöpaikalle.
- Jos kulutuskäyttöpaikalla ei ole rinnakkaista tuotantokäyttöpaikkaa, Nurmijärven Sähköverkko perustaa etukäteen ns. virtuaalisen käyttöpaikan kulutuskäyttöpaikan rinnalle.
- Katkaistun kulutuskäyttöpaikan jako-osuus siirretään yhteisölle määrätulle ylijäämäenergian tuotantopaikalle.
- Esitetty kuvassa 2.

SMB-jakotapa energiayhteisössä

Tuotannon ylijäämä jaetaan kullekin yhteisöön tai ryhmään kuuluvalla sähkökäyttöpaikalle

Kuva 2: SMB-jakotapa energiayhteisössä (esimerkkitapaus)

3.2 Energiayhteisön tuotantolaitteiston kytkeminen jakeluverkkoon

Energiayhteisön tuotantolaitteisto voidaan kytkeä olemassa olevan käyttöpaikan mittaukseen tai tuotantolaitteistolle voidaan ottaa uusi käyttöpaikka. Mikäli tuotantolaitteistolle otetaan uusi käyttöpaikka Nurmijärven Sähköverkolta, käyttöpaikalla tulee olla sähkömyynti- ja -ostosopimus. Uudesta käyttöpaikasta aiheutuvat kustannukset veloitetaan energiayhteisöltä voimassa olevien hinnastojen mukaisesti.

Energiayhteisön tuotantolaitteisto tulee olla hyväksytysti kytkettynä Nurmijärven Sähköverkko Oy:n jakeluverkkoon. Lisätietoja tuotantolaitteiston kytkemisestä jakeluverkkoon löydät osoitteesta www.nurmijarvensahko.fi/sahkonsiirto/sahkontuotanto.

Datahub suorittaa rinnakkaiselle tuotantokäyttöpaikalle netotuslaskennan aina ennen kuin tuotettua sähköenergiaa jaetaan energiayhteisölle. Netotusta ei tehdä, jos tuotantolaitteiston nimellisteho on yli 100 kVA (Valtioneuvoston asetus sähkötoimitusten selvityksestä ja mittaamisesta 767/2021). Esimerkiksi tapauksessa, jossa tuotantolaitteisto kytketään kiinteistön sähkökäyttöpaikkaan, käyttöpaikan kulutus ja tuotanto netotetaan ensin, jonka jälkeen netotuksessa jäänyt tuotanto jaetaan energiayhteisön määrittämien jako-osuuksien mukaisesti.

3.3 Energiayhteisön tyypit

Energiayhteisön voi lainsäädännön määrittämin ehdoin perustaa kuka vaan. Suomessa voimassa olevan sähkömarkkinalain mukaan energiayhteisön osalta kyse voi olla paikallisesta energiayhteisöstä tai aktiivisten asiakkaiden ryhmästä.

Tässä palvelukuvauksessa paikallisella ja aktiivisten asiakkaiden energiayhteisöllä tarkoitetaan liittymän sisäistä energiayhteisöä.

3.3.1 Paikallinen energiayhteisö

Paikallisella energiayhteisöllä tarkoitetaan oikeushenkilöä esim. asunto-osakeyhtiö:

- 1) joka tuottaa, toimittaa, kuluttaa, aggregoi tai varastoi energiaa taikka tarjoaa energiatehokkuuspalveluja, sähköajoneuvojen latauspalveluita tai muita energiapalveluja jäsenilleen tai osakkailleen;
- 2) joka perustuu vapaaehtoiseen ja avoimeen osallistumiseen;
- 3) jossa tosiasiallisina määräysvaltaa käyttävät sen jäsenet tai osakkaat;
- 4) jonka jäsenet tai osakkaat ovat luonnollisia henkilöitä, kuntia, tai muita paikallisviranomaisia taikka pieniä tai keskisuuria yrityksiä;
- 5) jonka ensisijainen tarkoitus on tuottaa rahallisen voiton sijaan ympäristöön, talouteen tai sosiaaliseen yhteisöön liittyviä hyötyjä jäsenilleen tai osakkailleen tai alueelle, jolla se toimii;
- 6) jonka jäsenten tai osakkaiden sähkönkäyttöpaikkojen sähkön mittauksista vastaa Nurmijärven Sähköverkko Oy;
- 7) jonka jäsenten tai osakkaiden sähkönkäyttöpaikat sijaitsevat samalla kiinteistöllä tai sitä vastaavalla kiinteistöryhmällä ja on liitetty Nurmijärven Sähköverkko Oy:n jakeluverkkoon samalla liittymällä; ja
- 8) jonka sähköntuotantolaitteisto ja energiavarasto kuuluvat 7 kohdassa tarkoitettuun liittymään.

3.3.2 Aktiivisten asiakkaiden ryhmä

Lainsäädäntö mahdollistaa paikallisen energiayhteisön lisäksi aktiivisten asiakkaiden ryhmän. Mikäli esimerkiksi asunto-osakeyhtiö ei ryhdy toimimaan paikallisena energiayhteisönä, voi osa asiakkaista muodostaa aktiivisten asiakkaiden ryhmän, jolloin tuotetun sähkön jakaminen on mahdollista.

Loppukäyttäjät voivat muodostaa sähkötoimitusten selvitystä varten aktiivisten asiakkaiden ryhmän, jos:

- 1) ne yhdessä tuottavat tai varastoivat sähköä taikka osallistuvat joustoa tai energiatehokkuutta koskeviin järjestelyihin;
- 2) kohdassa 1 tarkoitettu toiminta ei ole loppukäyttäjien ensisijaista kaupallista tai amatillista toimintaa;
- 3) loppukäyttäjien sähkönkäyttöpaikkojen sähkön mittauksista vastaa Nurmijärven Sähköverkko Oy;

- 4) loppukäyttäjien sähkönkäyttöpaikat sijaitsevat samalla kiinteistöllä tai sitä vastaavalla kiinteistöryhmällä ja ne on liitetty jakeluverkkoon samalla liittymällä; ja
- 5) loppukäyttäjien sähköntuotantolaitteisto ja energiavarasto kuuluvat kohdassa 4 tarkoitettuun liittymään.

4. Energiayhteisösopimuksen osapuolet

Energiayhteisön perustamisesta tehdään sopimus Nurmijärven Sähköverkko Oy:n ja energiayhteisön välille. Sopimuksen osapuolina ovat täten Nurmijärven Sähköverkko Oy sekä energiayhteisön oikeushenkilö tai kaikki vastuulliset sopimusosapuolet. Energiayhteisön sopimusosapuolina voivat olla vain sellaiset osakkaat, joilla on voimassa oleva verkkosopimus Nurmijärven Sähköverkon kanssa. Sopimuksen osapuolet määräytyvät energiayhteisön muodon mukaan.

Energiayhteisön muoto määrittää sopimuksen osapuolet/allekirjoittajat ja sen mitä tietoja sisällytetään sopimukseen. Sopimuksessa on nimettävä yhteyshenkilö, joka edustaa paikallista energiayhteisöä. Paikallisen energiayhteisön oikeushenkilöllä on oltava taloyhtiön kirjallinen lupa (esim. yhtiökokouksen päätös).

Aktiivisten asiakkaiden ryhmän kohdalla sopimuksen osapuolina ovat kaikki aktiivisten asiakkaiden ryhmän loppukäyttäjät. Aktiivisten asiakkaiden ryhmän tapauksessa ryhmän on ilmoitettava kaikkien osapuolien nimet. Aktiivisten asiakkaiden ryhmän osalta on sovitava, kuka ryhmän loppukäyttäjistä on päävastuullinen sopimusosapuoli. Päävastuullisella sopimusosapuolella tarkoitetaan sitä loppukäyttäjää, joka on velvollinen ilmoittamaan energiayhteisössä tapahtuneista muutoksista Nurmijärven Sähköverkko Oy:lle sekä toimimaan yhteyshenkilönä. Muilta osin päävastuullisen sopimuksen mukaiset vastuut eivät poikkea muiden aktiivisten asiakkaiden ryhmään kuuluvien sopijapuolten vastuista. Sopimukseen kirjataan päävastuullisen sopimusosapuolen yhteystiedot, jotta Nurmijärven Sähköverkko Oy voi ottaa yhteyttä sopimusta koskevista asioista. Yhteyshenkilö voi olla myös kolmas taho, joka ei ole sopimusosapuoli. Tällöin yhteyshenkilö valtuutetaan toimimaan samoin oikeuksin kuin päävastuullinen sopimusosapuolen hoitaessaan energiayhteisön asioita.

Päävastuullisen sopimusosapuolen muuttuessa on siitä ilmoitettava Nurmijärven Sähköverkolle. Ilmoituksen yhteydessä tulee liittää vapaamuotoinen ilmoitus päävastuullisen sopimusosapuolen vaihtumisesta. Kyseisessä ilmoituksessa tulee olla kaikkien energiayhteisön osapuolien allekirjoitus.

5. Osapuolien vastuut ja velvollisuudet

Energiayhteisöjen käytännön toteutuksessa on asetettu tehtäviä ja vastuuta kolmelle eri taholle: Nurmijärven Sähköverkko Oy:lle, energiayhteisölle ja Datahubille.

5.1 Nurmijärven Sähköverkko Oy

Nurmijärven Sähköverkko hallinnoi Datahubissa mittausalueensa energiayhteisöjä. Jakeluverkkoyhtiön vastuulla on ottaa vastaan sekä välittää Datahubiin seuraavat energiayhteisön tiedot:

- energiayhteisön rekisteröitymisilmoitus,
- energiayhteisöön kuuluvat sähkönkäyttöpaikat,
- sähköntuotannon ja sähkövarastosta oton jako-osuudet,
- tieto ylijäämäenergian jakotavasta (SMA/SMB) ja mahdolliset energiayhteisön tekemät muutosilmoitukset edellä mainittuihin tietoihin.

Jakeluverkkoyhtiö tarkistaa energiayhteisön osalta myös seuraavat kohdat:

- käyttöpaikat voivat kuulua vain yhteen energiayhteisöön,
- energiayhteisön käyttöpaikat kuuluvat samaan liittymään,
- energiayhteisön tuotantolaitteisto tai -laitteistot ovat kytketty Nurmijärven Sähköverkko Oy:n jakeluverkkoon,
- tuotantolaitteisto on liitetty yhteisölle tai aktiivisille asiakkaille kuuluvaan käyttöpaikan verkkosopimukseen.

5.2 Energiayhteisö

Energiayhteisön tulee rekisteröityä Nurmijärven Sähköverkolle. Lisäksi energiayhteisön on ilmoitettava jakeluverkkoyhtiölle seuraavat tiedot energiayhteisöstä:

- energiayhteisöön kuuluvat sähkönkäyttöpaikat,
- sähköntuotannon ja sähkövarastosta oton jako-osuudet,
- tieto ylijäämäenergian jakotavasta (SMA/SMB),
- tieto tuotantolaitteiston tehonmuutoksista,
- sopimusosapuolien muutoksien ilmoittaminen hyvissä ajoin ja
- näiden tietojen muutokset, kuten tieto käyttöpaikkojen muutoksista esimerkiksi energiayhteisön sisällä käyttöpaikka poistetaan tai lisätään tai muutetaan käyttöpaikkojen jako-osuuksia.

Energiayhteisöllä on jatkuva päivitysvelvoite. Muutoksia energiayhteisöön tehdään vain sopimusosapuolen kirjallisten tai sähköisten ilmoitusten perusteella.

5.3 Datahub

Sähkökauppojen taseselvitys jakeluverkoissa on säädetty Datahubin palveluksi. Täten Datahubin vastuulla on käsitellä energiayhteisöihin liittyviä prosesseja ja tuottaa netotus- ja hyvityslaskentapalvelut. Netotus- ja hyvityslaskennat Datahubissa suoritetaan heti uusien ja muuttuvien mittaus tietojen tallennuksen yhteydessä. Myös tilanteissa, joissa mittaus tiedot toimitetaan taseikkunan ulkopuolelle.

6. Energiayhteisön perustaminen ja muutokset

6.1 Energiayhteisön perustaminen

Paikallisen energiayhteisön perustamisessa, toiminnassa ja lopettamisessa on otettava huomioon asunto-osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen ja muiden tehtyjen sopimusten tuomat reunaehdot. Jakeluverkonhaltijan vastuulla ei ole varmistaa, että paikallinen energiayhteisö on perustettu edellä mainittujen reunaehtojen mukaisesti, vaan siitä on vastuussa paikallinen energiayhteisö.

Energiayhteisön perustamisen vaiheet:

1. Taloyhtiö/ryhmittymä tutustuu energiayhteisöjen toimintaan ja soveltuvuuteen
2. Taloyhtiö tekee lainvoimaisen päätöksen energiayhtiön perustamisesta. Päätöksestä on lähetettävä Nurmijärven Sähköverkko Oy:lle yhtiökokouksen pöytäkirja tai ote pöytäkirjasta, jossa mainitaan energiayhteisön perustamisesta. Aktiivisten asiakkaiden ryhmä tarvitsee tuotantolaitteiston asennuttamisen luvan taloyhtiöltä.
3. Taloyhtiö/ryhmittymä tilaa sähköntuotantolaitteiston ja asennuttamisen urakoitsijalta.
4. Urakoitsija ilmoittaa Nurmijärven Sähköverkolle, kun tuotantolaitos on kytkettävissä jakeluverkkoon.
5. Taloyhtiö/ryhmittymä tekee sähkön vähittäismyyjän kanssa sähkönostosopimuksen tuotantokäyttöpaikalle (SMA- ja SMB-jakotavassa).
6. Nurmijärven Sähköverkko antaa tuotantolaitteistolle kytkentäluvan.
7. Taloyhtiön/ryhmittymän edustaja lähettää sähköisen energiayhteisön perustamisilmoituksen Nurmijärven Sähköverkolle.
8. Jos energiayhteisö valitsee SMB-jakotavan, Nurmijärven Sähköverkko luo kaikille kuluuskäyttöpaikoille virtuaaliset tuotantokäyttöpaikat, joihin jokaisen energiayhteisön osakkaan tulee tehdä ostosopimus.
9. Energiayhteisön toiminta alkaa automaattisesti, kun Nurmijärven Sähköverkko saa tarvittavat tiedot kirjattua järjestelmiin kaikilta osapuolilta.

Nurmijärven Sähköverkko rekisteröi energiayhteisön oikeushenkilön ilmoituksen mukaisesti. Perustamisilmoituksen liitteenä tulee olla taloyhtiön yhtiökokouksen pöytäkirja tai pöytäkirjaote, josta löytyy maininta energiayhteisön oikeushenkilöstä ja perustamisesta. Energiayhteisön perustamisilmoitus löytyy Nurmijärven Sähköverkko Oy:n kotisivuilta: <https://nurmijarvensahko.fi/sahkoverkko/lomakkeet/energiayhteisolomake/>.

6.2 Energiayhteisön tietojen muuttaminen tai energiayhteisön toiminnan lopettaminen

Nurmijärven Sähköverkko muuttaa energiayhteisön tietoja energiayhteisön sopimusosapuolen kirjallisesta pyynnöstä. Muutospyyntö tulee tehdä sähköisesti osoitteessa <https://nurmijarvensahko.fi/sahkoverkko/lomakkeet/energiayhteisolomake/>.